

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2022.02.06>

dr Michał PAWLAS

<https://orcid.org/0000-0002-3926-9256>

e-mail: pawlas1@poczta.fm

Wybrane aspekty organizacji imprez masowych w Niemczech i na Słowacji na tle polskich regulacji

Streszczenie

W artykule autor dokonuje analizy prawnoporównawczej wybranych aspektów organizacji imprez masowych w Niemczech i na Słowacji z polskimi regulacjami zawartymi w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych z 20 marca 2009 r. Analizie poddano obowiązujące w niniejszej materii akty prawne, a omawiane zagadnienia zestawiono z poglądami wyrażonymi przez komentatorów prawa i przedstawicieli literatury przedmiotu. Autor przedstawia wady i zalety stosowanych w poszczególnych krajach rozwiązań prawnych i dąży do ustalenia wartych naśladowania wzorców.

Słowa kluczowe: impreza masowa, organizator imprezy masowej, zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej, kontrola imprezy masowej, zakaz stadionowy.

Wstęp

Imprezy masowe są niezwykle istotnym składnikiem życia społecznego¹. Co do zasady traktuje się je jako dobro kultury o zapewnionym równym dostępie dla wszystkich obywateli, choć na przestrzeni ostatnich lat z uwagi na ogólnosiątkową sytuację związaną z pandemią koronawirusa i wprowadzanymi restrykcjami można się zastanawiać, czy powyższa teza pozostaje nadal aktualna². Wraz z ro-

¹ B. Kurzępa, *Przestępstwa i wykroczenia z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 10, s. 62.

² S. Parszowski, A. Kruczyński, *Imprezy masowe. Organizacja, bezpieczeństwo, dobre praktyki*, Warszawa 2015, s. 13. Aby uczestniczyć w wielkoszlemowym turnieju tenisowym Australian Open w 2022 r., tenisści musieli być „w pełni zaszczepieni” lub uzyskać zwolnienie medyczne przyznane przez niezależny panel ekspertów. Zwolnienie ze szczepień wywołało gwałtowną reakcję w Australii, w której obowiązują surowe restrykcje związane z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. W związku z powyższymi obostrzeniami

snącą popularnością imprez masowych pojawiały się nowe zagrożenia, zjawiska patologiczne oraz problemy związane z ich organizacją. W ostatnich latach zaobserwować można natomiast zmianę specyfiki zagrożeń towarzyszących imprezom masowym. Nie jest to jednak zjawisko jednolite w wymiarze europejskim, tj. tożsame we wszystkich państwach³. W poszczególnych krajach owe zagrożenia przybierają różne oblicza, toteż przyjmowane rozwiązania legislacyjne zazwyczaj nie są jednakowe⁴. Sytuacja ta, oprócz konieczności podjęcia szczegółowych działań legislacyjnych, wymusiła zastosowanie szczególnych środków kontroli⁵. Podejmowane przez organizatorów imprez masowych czynności w znakomitej większości mają charakter administracyjny⁶, w szeroko pojętym procesie kształtowania bezpieczeństwa zaś uwidacznia się nadrzędna rola administracji publicznej⁷. Tym samym większość państw europejskich zdecydowała się na uregulowanie problematyki imprez masowych w prawie administracyjnym⁸.

Proces stanowienia przepisów odnoszących się do problematyki imprez masowych odbywa się zarówno na poziomie wewnętrznym – krajowym, jak i międzynarodowym, co niewątpliwie jest związane z celami, jakie stawiają przed sobą poszczególne państwa⁹.

Aspekty prawne organizacji i zapewnienia bezpieczeństwa podczas imprez masowych są także istotne z punktu widzenia założeń statutowych Unii Europejskiej. Jednym z głównych celów wspólnoty jest bowiem zapewnienie bezpieczeństwa obywateli w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości¹⁰. Z kolei wraz z procesem instytucjonalizacji i komercjalizacji sportu, jak również postępowaniem integracji europejskiej wspólnota europejska w coraz szerszy sposób

udział dziewięciokrotnego mistrza Australian Open, Serba Novaka Djokovicia, stanął pod znakiem zapytania, po tym jak jego wiza na wjazd do Australii została anulowana po oburzeniu z powodu jego kontrowersyjnego „zwolnienia medycznego” z krajowych zasad szczepień przeciwko koronawirusowi. Sytuacja ta wywołała burzliwą dyskusję nie tylko w środowisku sportowym, a kwestia udziału zawodnika w turnieju musiała zostać rozstrzygnięta na drodze sądowej. <https://edition.cnn.com/2022/01/05/tennis/novak-djokovic-australia-open-visa-spt-intl/index.html> [dostęp: 18.05.2022].

³ C. Kąkol, *Prawnokarne aspekty bezpieczeństwa imprez masowych*, Warszawa 2019, s. 9.

⁴ M. Jurgilewicz, *Bezpieczeństwo zgromadzeń i imprez masowych w Polsce. Teoria i praktyka*, Warszawa 2021, s. 31.

⁵ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, *Bezpieczeństwo imprez masowych na przykładzie wybranych państw europejskich*, Szczytno 2018, s. 5–6.

⁶ C. Kąkol, *Prawnokarne aspekty...*, s. 128.

⁷ M. Nepelski, J. Struniawski, *Zarządzanie bezpieczeństwem imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Wymiar administracyjno-prawny*, Szczytno 2015, s. 5.

⁸ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 5.

⁹ R. Kopczyk, *Bezpieczeństwo imprez masowych w świetle przepisów unijnych*, s. 2, http://robertgrzeszczak.bio.wpia.uw.edu.pl/files/2015/03/BEZPIECZE%25C5%2583STWO-IMPREZ-MASOWYCH-W-%25C5%259AWIETLE-PRZEPIS%25C3%2593W_R.-Kopczyk.pdf, [dostęp: 18.05.2022].

¹⁰ J. Majewski, *Administracyjnoprawne środki zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych na przykładzie meczów piłki nożnej*, Warszawa 2020, s. 79.

angażuje się w sportową sferę aktywności człowieka¹¹. Sport, jako wyodrębniony obszar aktywności, należy do tych dziedzin, w których Unia ma kompetencje do prowadzenia czynności mających na celu wspieranie, koordynowanie lub uzupełnianie działań państw członkowskich. W wyznaczonych obszarach Unia podejmuje więc zróżnicowane formy działania, a to, jakie środki prawne i w jakich obszarach aktywności można stosować określa prawo traktatowe¹². Z kolei sam sposób organizacji porządku publicznego, w tym poprzez zapewnienie go podczas imprez masowych, leży w gestii państw członkowskich. Obszary te należą bowiem do dziedzin „wrażliwych”, w których państwa członkowskie są szczególnie ostrożne w zakresie przekazywania kompetencji, pozostawiając tę materię we własnych kompetencjach wyłącznych¹³.

W niniejszym artykule podjęto próbę przedstawienia charakterystyki rozwiązań prawnych w zakresie wybranych aspektów organizacji imprez masowych na przykładzie Niemiec i Słowacji. Każdą z omawianych kwestii porównano z rozwiązaniami zastosowanymi w polskim porządku prawnym, wskazując ich wady i zalety.

1. Organizacja imprez masowych w Niemczech

W Niemczech, podobnie jak w innych rozwiniętych krajach europejskich, odbywają się imprezy masowe zarówno o charakterze sportowym, artystycznym jak i rozrywkowym. Największym zainteresowaniem cieszą się jednak mecze piłki nożnej, ponieważ rozgrywki ligowe stoją na najwyższym poziomie, a reprezentacja Niemiec jest jedną z najlepszych na świecie.

Sposób umiejscowienia przepisów odnoszących się do zagadnień organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych w Niemczech jest zupełnie odmienny aniżeli w polskim porządku prawnym. W Polsce najważniejszym aktem prawnym koncentrującym się wokół tego zagadnienia jest ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych¹⁴. Pomimo iż niniejsza ustawa odnosi się w zasadzie do wszystkich aspektów związanych z organizacją imprez masowych zarówno o charakterze sportowym, jak i artystyczno-rozrywkowym, to jednak zawiera wiele odesłań do innych aktów prawnych. Przykładowo w przypadku wykorzystania dróg publicznych organizator imprezy jest zobligowany do skorzystania z odpowiednich re-

¹¹ R. Koczyk, op. cit., s. 3.

¹² T. Biernat, *Prawo Unii Europejskiej a kwestie bezpieczeństwa piłkarskich imprez masowych o charakterze międzynarodowym. Rola soft law na przykładzie Rezolucji Rady z dnia 3 czerwca 2010 roku.*, „Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka” 2011, nr 3, s. 9.

¹³ G. Krawiec, S. Tkacz, A. Wentkowska, *Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych. Wykładnia przepisów nowelizujących w świetle regulacji europejskich*, Warszawa 2012, s. 22.

¹⁴ Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2171), [dalej: u.b.i.m.].

gulacji zawartych w ustawie Prawo o ruchu drogowym¹⁵. Podobnie w przypadku kwestii związanych ze stosunkami cywilnoprawnymi, które powstają w momencie zakupu biletu lub wydania dokumentu zezwalającego na przebywanie na imprezie masowej – należy stosować odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego¹⁶. Trzeba również zauważyć, że sam proces udzielania zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej jest regulowany nie tylko przepisami u.b.i.m., ale także m.in. przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁷. Z kolei część karna ustawy zawiera odesłania do przepisów Kodeksu postępowania karnego¹⁸ czy też Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia¹⁹, w przypadku procedury stosowanej wobec osób popełniających wykroczenia związane z imprezą masową²⁰.

Z odmienną sytuacją mamy do czynienia w Niemczech, gdzie nie występuje jeden akt kompleksowo odnoszący się do zagadnień związanych z organizacją i zabezpieczeniem imprezy masowej. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest odmiennie ukształtowany system prawny, ponieważ obok ogólnego prawa niemieckiego (*Bundesdeutsches Recht*) w poszczególnych krajach związkowych obowiązują odrębne przepisy powszechnie obowiązujące. Tym samym w zakresie organizacji imprez masowych zastosowanie znajdują nie tylko przepisy federalne i akta wykonawcze, ale też przepisy obowiązujące w poszczególnych krajach związkowych. Należy dodać, że oprócz różnic w zakresie uwarunkowań prawnych dotyczących organizacji imprez w poszczególnych landach, w zależności od kraju związkowego, występują także różnice w interpretacji przepisów krajowych²¹.

Zupełnie odmiennie uregulowano kwestie związane z uzyskaniem zgody na przeprowadzenie imprezy masowej. W Polsce obowiązuje procedura wnioskowa, a podmiotem rozpoznającym stosowny wniosek organizatora imprezy, a następnie wydającym zezwolenie na przeprowadzenie wydarzenia, jest właściwy miejscowo wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych nakłada na organizatora imprezy szereg innych zadań, które ten winien wykonać nie później niż na trzydzieści dni przed planowanym terminem rozpoczęcia wydarzenia. Zgodnie z art. 25 u.b.i.m. organizator imprezy masowej ma obowiązek zwrócić się do właściwych miejscowo komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, a także dysponenta zespołów ratownictwa medycznego

¹⁵ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 450 z późn. zm.).

¹⁶ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.).

¹⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.).

¹⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.).

¹⁹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 457 z późn. zm.).

²⁰ M. Drózdź, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Legalis/el. 2020, kom. do art. 1.

²¹ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 53–54.

i państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia planowanej imprezy masowej. Jest to więc sytuacja, w której wskazane powyżej podmioty wydają opinię dla innego organu wydającego zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej, co wynika z art. 25 ust. 1 u.b.i.m.²².

W przypadku niemieckiego organizatora nie istnieje obowiązek występowania z wnioskiem o przeprowadzenie imprezy masowej, jednakże konieczne jest zarejestrowanie imprezy. W ramach procedury rejestrowej istnieje obowiązek stworzenia odpowiedniej koncepcji bezpieczeństwa. Koncepcja ta w ramach czynności kontrolnych jest następnie zatwierdzana przez policję oraz władze komunalne, co może z kolei przypominać czynności związane z wydaniem opinii o niezbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia planowanej imprezy masowej przez służby, wykonywane w ramach polskiej procedury²³.

W Niemczech, podobnie jak w Polsce, za bezpieczeństwo imprezy masowej odpowiada jej organizator, w stosunku do którego stawiane są bardzo surowe wymagania²⁴. Zobowiązanie niemieckiego organizatora do zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej wynika z przepisów zawartych w niemieckim kodeksie cywilnym. W proces organizacji bezpiecznej imprezy masowej zaangażowanych jest wiele podmiotów, na czele z pełnomocnikiem do spraw bezpieczeństwa koordynującym pracę służb porządkowych z zadaniami Policji. Częściowo odpowiedzialnością za bezpieczeństwo podczas masowej imprezy sportowej w Niemczech obciążono także stowarzyszenia kibiców, w tym również za zachowania członków tych stowarzyszeń, do których dochodzi poza miejscem organizacji imprezy. Niniejsze rozwiązanie nie jest stosowane w polskim porządku prawnym, z kolei w Niemczech funkcjonuje od momentu stworzenia Narodowej Koncepcji Sportu i Bezpieczeństwa²⁵. W motywach wprowadzenia do niemieckiego porządku prawnego powyższych rozwiązań wskazywano, że to stowarzyszeniom kibiców przypisuje się odpowiedzialność za zdyscyplinowanie swoich agresywnych członków, przy jednoczesnym umożliwieniu podejmowania skutecznych działań przez służby porządkowe i policję²⁶. Jednocześnie koncepcja NKSS przewiduje podejmowanie działań prewencyjnych poprzez utworzenie społeczno-edukacyjnych punktów kontaktowych dla kibiców piłki nożnej²⁷.

²² Wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 lutego 2012 r., VII SA/Wa 1753/11, LEX, nr 1275738.

²³ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 54.

²⁴ P. Suski, *Zgromadzenia i imprezy masowe*, Warszawa 2014, s. 396–397.

²⁵ Koncepcja NKSS została opracowana w 1993 r. przez Narodową Komisję do spraw Bezpieczeństwa, stanowiąc podstawę wspólnych ram działania w zakresie bezpieczeństwa podczas imprez masowych ze szczególnym wskazaniem na mecze piłki nożnej. Była wielokrotnie aktualizowana w związku z nowymi zagrożeniami, jakie pojawiały się w kontekście bezpieczeństwa imprez masowych. J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 55.

²⁶ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 55–57.

²⁷ J. Peltzer, *Neue Formen der sozialen Kontrolle bei Fußballfans*, Bremen 2004, s. 70.

Pewną analogię do polskich rozwiązań dostrzec można także w kwestii nadzoru nad organizacją imprezy oraz samym procesem zapewnienia bezpieczeństwa. W Niemczech powyższą funkcję sprawuje co do zasady władza samorządowa przy wsparciu władzy federalnej, w przypadku gdy zachodzi taka potrzeba. W celu skoordynowania działań wszystkich instytucji samorządowych i państwowych mających związek z imprezą masową władze właściwej jednostki terytorialnej wyznaczają jedną osobę odpowiedzialną za kontakt z takimi instytucjami, jak straż pożarna, policja, pogotowie czy też nadzór budowlany. Rozwiązanie to niewątpliwie uprościło procedurę kontrolną, pozwalając z jednej strony uniknąć krzyżowania się kompetencji, a z drugiej zapobiec pozostawieniu czegoś bez nadzoru. Mankamentem takiego rozwiązania jest jednak to, iż nie każde miasto lub gmina dysponuje specjalistami w tej dziedzinie, co może niewątpliwie przekładać się na jakość wypełniania funkcji kontrolnej²⁸. Podobny problem jest zauważalny w polskich realiach imprez masowych, ponieważ tu również nadzór nad poczynaniami organizatorów imprez jest sprawowany przez organ monokratyczny na poziomie gminy, z tą jednak różnicą, że sprawuje go wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a więc nie wyodrębniono podmiotu wyspecjalizowanego w tej dziedzinie²⁹.

W Niemczech, odmiennie niż w Polsce, uregulowano z kolei problematykę zakazów stadionowych. Jedną z podstawowych różnic jest już samo umiejscowienie przepisów obowiązujących w ramach tego zagadnienia. Stosowne regulacje prawne w ogólnym zarysie zamieszczono bowiem w niemieckim kodeksie cywilnym³⁰. W Polsce natomiast tematyka zakazów stadionowych zawarta została przede wszystkim w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, która zawiera odesłania w niniejszym zakresie zarówno do przepisów kodeksu wykroczeń³¹, jak i przepisów kodeksu karnego³². Ponadto środek karny w postaci zakazu wstępu na imprezę masową wymierza się w stosunku do sprawców przestępstw na podstawie przepisów kodeksu karnego³³.

Zgodnie z § 903 BGB w Niemczech zakaz wstępu na określony obszar wydawany jest przez uprawnioną osobę, a więc właściciela. Jak stanowi natomiast § 1004 BGB, w przypadku utraty wartości nieruchomości właściciel ma prawo zażądać usunięcia zakłócającego porządek, a ponadto wnieść pozew o odszkodowanie³⁴. W ramach zakazu stadionowego przepisy BGB odsyłają jednak do

²⁸ <https://www.dw.com/pl/imprezy-masowe-b%C4%99d%C4%85-bezpieczniejsze/a-17438889>, [dostęp: 18.05.2022].

²⁹ T. Moll, *Model organu wykonawczego powiatu na tle porównawczym*, Warszawa 2017, s. 12–14.

³⁰ Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) z dnia 18 sierpnia 1896 r. w wersji z 2 stycznia 2002 BGBl. I S. 42 z późn. zm., (kodeks cywilny wspólny dla państw związkowych Federalnej Republiki Niemiec), <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb>, [dostęp: 18.05.2022].

³¹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2008 z późn. zm.).

³² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345), [dalej: k.k.].

³³ D. Szeleszczuk, [w:] A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Legalis/el. 2021.

³⁴ A. Peško, *Regulacje prawne na tle innych krajów europejskich – zestawienie*, „Kwartalnik Prawno-Kryminalistyczny Szkoły Policji w Pile” 2015, nr 2 (23), s. 55.

szczegółowych uregulowań zawartych w „Wytycznych Niemieckiego Związku Piłki Nożnej dotyczących polepszenia bezpieczeństwa podczas rozgrywek meczów Bundesligi”³⁵, a także „Wytycznych dotyczących jednolitego traktowania zakazów stadionowych”³⁶. Obecnie zakaz stadionowy w Niemczech orzekany jest na okres od 1 do 3 lat w zależności od wagi popełnionego czynu, pomimo iż postulowano o zwiększenie maksymalnego okresu, na który można by orzec zakaz stadionowy z 3 lat do 10 lat³⁷. Dla porównania – w Polsce zakaz stadionowy orzekany jest na okres od 2 do 6 lat. Co więcej, aby ułatwić egzekwowanie zakazów stadionowych, w art. 65 ust. 3 u.b.i.m. przewidziano również możliwość orzeczenia, obok zakazu wstępu na imprezę sportową, obowiązkowego stawienia w czasie trwania imprezy masowej w jednostce Policji lub miejscu określonym przez właściwego komendanta Policji³⁸.

W niemieckim porządku prawnym przewidziano dwa rodzaje zakazów stadionowych. Są to zakazy wydawane lokalnie w zakresie jednego konkretnego obiektu oraz zakazy obowiązujące na terenie całego kraju. W pierwszym przypadku zakaz stadionowy jest nakładany na uczestnika imprezy masowej, który dopuścił się popełnienia wykroczenia. Surowszy środek zapobiegawczy stosowany jest natomiast w przypadku podejrzenia popełnienia czynu karalnego przeciwko życiu i zdrowiu, bezpieczeństwu powszechnemu, bezpieczeństwu w komunikacji, a ponadto w przypadku naruszenia ustawy o broni i materiałach wybuchowych³⁹. Czas trwania zakazu stadionowego w Niemczech także różnicuje się w zależności od powagi przewinienia, przy czym w niniejszym zakresie brane są pod uwagę takie kryteria, jak wiek, wyrażona skrucha czy też wcześniejsze czyny niedozwolone, jakich dopuścił się uczestnik imprezy masowej⁴⁰.

W Polsce jedynie czas trwania orzeczonego przez Sąd zakazu stadionowego jest uwarunkowany od stopnia przewinienia, z kolei w zależności od rodzaju przewinienia niniejszy środek zapobiegawczy stosuje się fakultatywnie lub obligatoryjnie⁴¹. W odróżnieniu jednak od niemieckich rozwiązań zastosowany śro-

³⁵ Richtlinien zur Verbesserung der Sicherheit bei Bundesspielen.

³⁶ Richtlinien zur einheitlichen Behandlung von Stadionverboten.

³⁷ <https://www.polskieradio24.pl/5/3/Artykul/646973,Dziesiec-lat-zakazu-stadionowego-Tak-w-Niemczech>, [dostęp: 18.05.2022].

³⁸ P. Soroka, „Zakaz stadionowy” w *prawie polskim*, [w:] M. Sadowski (red.), *Z badań nad prawem i administracją*, Wrocław 2014, s. 103–104.

³⁹ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 61.

⁴⁰ C.M. Klein, *Sicherheit durch Stadionverbot? Ein empirische Studie zu den Auswirkungen auf Fußballstadien Und ihr Umfeld*, Opladen – Berlin – Toronto 2019, s. 89.

⁴¹ M. Drózd, op. cit., kom. do art. 65. W Polsce, obok zakazu stadionowego, istnieje możliwość zastosowania tzw. zakazu klubowego, polegającego na zakazie uczestniczenia w kolejnych imprezach masowych przeprowadzanych przez organizatora meczu piłki nożnej. Środek ten nakładany jest jednak nie przez Sąd, a przez organizatora na osobę, która dopuściła się naruszenia regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej. W odróżnieniu od zakazu stadionowego zakaz klubowy dotyczy kolejnych imprez masowych przeprowadzanych przez organizatora meczu piłki nożnej, jak również kolejnych imprez masowych przeprowadzanych

dek zapobiegawczy obowiązuje na terenie całego kraju, a nawet w innych państwach, w których rozgrywane są mecze przez polską kadrę narodową lub polski klub sportowy. Zgodnie bowiem z art. 41b § 2 k.k. zakaz wstępu na imprezę masową obejmuje wszelkie imprezy masowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz mecze piłki nożnej rozgrywane przez polską kadrę narodową lub polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Niniejszy przepis jednoznacznie wskazuje, że zakres terytorialny orzeczonego na jego podstawie środka nie przewiduje żadnych ograniczeń⁴².

Dotychczas nie stworzono jednolitego europejskiego zakazu stadionowego, który obowiązywałby w każdym z państw członkowskich. Pomimo iż zgodnie z art. 67 u.b.i.m. zakaz wstępu na imprezę masową dotyczy również meczu piłki nożnej rozgrywanego przez polską kadrę narodową i polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to jednak przepisy niemieckie co do zasady nie uznają zakazów stadionowych wydanych w innym państwie, a tym samym może pojawić się problem z jego stosowaniem. W indywidualnych przypadkach, w ramach uzgodnień policji z władzami poszczególnych państw oraz w związku z prowadzoną wymianą danych, możliwe jest jednak w takim przypadku wydanie zakazu wejścia na stadion⁴³. W celu ułatwienia współpracy międzynarodowej w powyższym zakresie, na mocy Decyzji Rady z dnia 25 kwietnia 2002 roku dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym⁴⁴, wprowadzono obowiązek ustanowienia bądź wyznaczenia przez każde państwo członkowskie narodowego punktu informacyjnego o charakterze policyjnym dla piłki nożnej.

2. Organizacja imprez masowych na Słowacji

Jako członek Unii Europejskiej, Słowacja podjęła wiele działań mających na celu podniesienie standardów bezpieczeństwa podczas imprez masowych. Należy jednak zauważyć, że jeszcze przed przystąpieniem do związku demokratycz-

z udziałem drużyny organizatora rozgrywanych poza jego siedzibą. K. Milkowski, *Zakaz klubowy w świetle obowiązujących regulacji prawnych*, „Rynek – Społeczeństwo – Kultura” 2018, nr 3 (29), s. 50–51.

⁴² B. Kurzępa, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. V KK 433/19*, „Prokuratura i Prawo” 2021, nr 3, s. 162–163.

⁴³ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 61.

⁴⁴ Decyzja Rady z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotycząca bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. U. z 2002 r. poz. 348, WSiSW, EUR-Lex). W dniu 12 czerwca 2007 roku wydano Decyzję Rady zmieniającą decyzję 2002/348/WSiSW dotyczącą bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym. Decyzja Rady 2007/412/WSiSW z dnia 12 czerwca 2007 r. zmieniająca decyzję 2002/348/WSiSW dotyczącą bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. U. z 2007 r., L 155, EUR-Lex).

nych państw europejskich, tuż po uzyskaniu suwerenności związanej z rozpadem Czechosłowacji, Słowacja ratyfikowała sporządzoną w Strasburgu Europejską Konwencję w Sprawie Przemocy i Ekscesów Widzów w Czasie Imprez Sportowych, a w szczególności Meczów Piłki Nożnej⁴⁵. Przyjęty na Słowacji model usytuowania przepisów dotyczących imprez masowych w porządku prawnym przypomina w ogólnym zarysie polskie rozwiązania. Na Słowacji obowiązuje bowiem zbiorcze uregulowanie w postaci ustawy regulującej kwestię organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych, z tą jednak różnicą, że dotyczy ona jedynie wydarzeń sportowych, natomiast regulacje odnoszące się do pozostałych kategorii imprez zamieszczono w odrębnych aktach prawnych. Podobny model obowiązuje w Rumunii oraz na Ukrainie⁴⁶.

Obowiązująca obecnie w Republice Słowackiej ustawa z dnia 4 grudnia 2013 roku o organizowaniu publicznych imprez sportowych oraz o zmianie niektórych ustaw⁴⁷ swoim zakresem obejmuje zagadnienia – mogłoby się wydawać – zaczerpnięte z polskiej ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Odnosi się ona bowiem do warunków organizacji imprez sportowych, uprawnień i obowiązków ich organizatorów, uprawnień i obowiązków służb porządkowych, zadań gmin i policji, a także obowiązków uczestników imprezy. W ustawie zamieszczono również regulacje określające warunki zapewnienia bezpieczeństwa podczas imprezy, jak również sankcje za naruszenie zasad bezpieczeństwa oraz związane z nimi zakazy uczestniczenia w imprezach.

Samo uzyskanie zgody na przeprowadzenie masowej imprezy sportowej w Republice Słowackiej następuje w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa lokalnego, co z kolei może przypominać rozwiązania niemieckie. W niewielkim zakresie upodobniono również do rozwiązań niemieckich procedurę rejestracji wydarzenia. Część imprez jest bowiem zwolniona z konieczności

⁴⁵ Europejska konwencja w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, sporządzona w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 129, poz. 625).

⁴⁶ M. Drózd, op. cit., kom. do art. 1. Pierwszy słowacki akt prawny regulujący organizację i bezpieczeństwo imprez masowych w swoim zakresie obejmował nie tylko masowe imprezy sportowe, ale również inne kategorie dużych wydarzeń. Ustawa z dnia 5 listopada 2008 roku o organizowaniu publicznych wydarzeń sportowych, edukacyjnych i imprez turystycznych oraz zmianie niektórych innych ustaw przypominała w swoim kształcie polską ustawę o bezpieczeństwie imprez masowych. Jej przepisy nie znajdowały jednak zastosowania do imprez organizowanych w siedzibach Sił Zbrojnych Republiki Słowackiej, szkołach i placówkach szkolnych, zakładach świadczeń socjalnych, a także klubach sportowych i jednostkach oświaty. W słowackiej ustawie nie poruszono również m.in. kwestii odpowiedzialności organizatorów za szkody wyrządzone w związku z zorganizowaniem imprezy czy też kwestii zakazów klubowych, nakładanych na uczestników imprez masowych. Zákon z 5. novembra 2008 o organizovaní verejných telovýchovných podujatí, športových podujatí a turistických podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (Dz. U. z 2008 r. poz. 479).

⁴⁷ Zákon zo 4. decembra 2013 r. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (Dz. U. z 2014 r. poz. 1).

uzyskania zgody, przy czym decyzję tę każdorazowo pozostawia się władzom samorządu terytorialnego⁴⁸. Co do zasady jednak organizatorzy imprez masowych, podobnie jak w Polsce, są zobligowani uzyskać zgodę poprzez wystąpienie z wnioskiem do właściwej miejscowo jednostki samorządu terytorialnego. Tym samym, oprócz wspomnianego wyjątku, przeprowadzenie imprezy masowej nie jest na Słowacji działalnością polegającą na pełnej swobodzie i mieszczącą się w granicach wolności jednostki, ponieważ słowacki ustawodawca, dokonując reglamentacji w pewien sposób tę wolność ogranicza. Z założenia formuła zezwolenia ma zagwarantować, że osoba spełniająca wymogi formalnoprawne zapewni bezpieczeństwo uczestnikom imprezy masowej⁴⁹. Realizacja funkcji reglamentacyjnej wyznacza natomiast granice swobody podejmowania i wykonywania różnych typów aktywności przez obywateli, zważając przy tym na zachowanie zasady proporcjonalności.

W literaturze przedmiotu funkcję reglamentacyjną nierzadko określa się również jako licencyjną. Choć o funkcji licencyjnej mówi się najczęściej w kontekście ograniczenia dostępu pewnym podmiotom do rynku kapitałowego w obawie o jego destabilizację, to jednak w pewnym sensie sytuację tę można zestawić z reglamentacją osób kierujących organizacją masowych imprez sportowych na Słowacji⁵⁰. Wobec takich osób, oprócz standardowych wymogów ustawowych odnośnie do uzyskania pełnoletniości czy też posiadania statusu osoby niekaranej, zastosowano wymóg posiadania stosownych kompetencji poprzez ukończenie specjalistycznego szkolenia zakończonego egzaminem oraz co najmniej dwuletniego stażu w organizowaniu tego rodzaju wydarzeń⁵¹. Zastosowana forma reglamentacji w zakresie kwalifikacji organizatorów imprez przyczynia się niewątpliwie do poprawy bezpieczeństwa imprez, ponieważ wykwalifikowany i doświadczony organizator daje rękojmię odpowiedniego zabezpieczenia wydarzenia.

Tak restrykcyjne wymogi wobec potencjalnych organizatorów imprez nie są jednak powszechnie stosowane. Nie inaczej jest w Polsce, gdzie zgodnie z art. 3 pkt. 9 u.b.i.m. organizatorem imprezy masowej może być praktycznie każdy, a nie tylko np. przedsiębiorca⁵². W definicji ustawowej organizatora wyróżniono trzy grupy podmiotów, mianowicie osoby prawne, osoby fizyczne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, przy czym nie wprowadzono żadnych dodatkowych wymogów dotyczących żadnej z nich. Jedynym warunkiem jest przeprowadzenie imprezy masowej.

⁴⁸ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 117–118.

⁴⁹ G. Krawiec, S. Tkacz, A. Wentkowska, op. cit., s. 47–48.

⁵⁰ D. Chaba, *Reglamentacja jako funkcja Państwa*, Kraków 2018, s. 47–48.

⁵¹ <https://www.sksthe.sk/aj-organizovanie-sportovych-podujati-podlieha-presnym-pravidlam/>, [dostęp: 18.05.2022]. J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 121–122.

⁵² C. Kąkol, *Przestępstwa z nowej ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 3, s. 97.

Dopiero pod rządami znowelizowanej ustawy z 2013 r., na skutek pojawiającej się coraz większej liczby niebezpiecznych incydentów, do jakich dochodziło na słowackich obiektach sportowych, podniesiono wymagania w zakresie monitoringu imprez. Od tej pory w przypadku imprez o podwyższonym ryzyku organizator miał obowiązek skonfigurować funkcjonalny monitoring umożliwiający skuteczne zidentyfikowanie twarzy uczestników wydarzenia⁵³. Zabieg ten nie tylko umożliwił organizatorowi bardziej wnikliwą kontrolę wydarzeń, które mają miejsce podczas danej imprezy masowej, ale również ułatwił nadzór sprawowany nad słowackim organizatorem imprezy masowej. Skutecznie działający monitoring umożliwia bowiem obserwację prawidłowości działania wszystkich służb zabezpieczających dane wydarzenie. Poczynania słowackiego organizatora masowej imprezy sportowej są nadzorowane pod kątem zgodności ze złożonym przez niego uprzednio zgłoszeniem. Czynności tych dokonuje przedstawiciel jednostki samorządu terytorialnego, w której uprzednio wydano zgodę, co może przypominać rozwiązanie zastosowane w modelu niemieckim.

W sytuacji uzasadnionej obawy wystąpienia poważnego zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia, moralności lub mienia uczestników, jak również gdy organizator wydarzenia nie wywiązuje się ze swoich obowiązków i jego zachowanie jest całkowicie sprzeczne z interesami chronionymi przez prawo dochodzi do wydania decyzji o zakazie przeprowadzenia imprezy, a w nagłych przypadkach o jej przerwaniu. Decyzje tego rodzaju, podobnie jak w Polsce i innych krajach europejskich, są podejmowane przez właściwą miejscowo gminę zarówno z własnej inicjatywy po stwierdzeniu powyższych przesłanek, jak i na wniosek policji⁵⁴. Tak na Słowacji, jak i w Polsce powyższe decyzje mają charakter ustny, z tą różnicą, że w słowackiej ustawie przesądzono o tym wprost w § 17 pkt. 7.

Polska ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych nie przesądza o formie wydania takich decyzji, jednak w praktyce ze względów pragmatycznych dopuszcza się przerwanie imprezy masowej w formie ustnej. Oczekiwanie na wydanie decyzji w formie pisemnej z oczywistych względów w wielu przypadkach prowadziłoby do powstania zagrożenia dla zdrowia, a nawet życia uczestników imprezy. Z powyższych względów od wielu lat bezskutecznie postuluje się o to, by możliwość wydania decyzji w formie ustnej była wyrażona wprost w przepisach ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych⁵⁵.

⁵³ <https://domov.sme.sk/c/4069865/novy-zakon-ma-zvysit-bezpecnost-divakov-na-stadionoch.html>, [dostęp: 18.05.2022].

⁵⁴ J. Jurczak, Z. Mikołajczyk, J. Struniawski, op. cit., s. 124–125.

⁵⁵ C. Kąkol, *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 380–381. W razie stwierdzenia przez kontrolującego, że organizator nie spełnił warunków zawartych w zezwoleniu na przeprowadzenie imprezy masowej, organ obligatoryjnie wydaje decyzję administracyjną o przerwaniu imprezy masowej, nadając jej równocześnie rygor natychmiastowej wykonalności. B. Kurzępa, *Kontrola bezpieczeństwa imprezy masowej*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 4, s. 21.

Na skutek licznych postulatów środowisk kibicowskich w u.b.i.m. zamieszczono natomiast przepisy umożliwiające sprzedaż i spożywanie niskoprocentowych napojów zawierających nie więcej niż 3,5% alkoholu⁵⁶. Polskie przepisy zastrzegają jednak, że możliwe jest spożywanie jedynie tych napojów alkoholowych, które zostały zakupione na terenie i podczas imprezy masowej podczas jej trwania. W dalszym ciągu zabronione jest w Polsce wnoszenie napojów alkoholowych na imprezę masową oraz sprzedaż i spożywanie takich napojów na imprezach o statusie podwyższonego ryzyka. O wiele mniej restrykcyjne przepisy odnoszące się do kwestii sprzedaży i spożywania alkoholu podczas imprez masowych obowiązują w Republice Słowackiej. Słowacka ustawa co do zasady nie zabrania bowiem wnoszenia napojów alkoholowych na teren imprezy masowej, z kolei ograniczenie procentowe do 4,1% obowiązuje jedynie w sytuacji, w której władze gminy wydadzą stosowny zakaz w niniejszej materii, oceniając dane wydarzenie jako ryzykowne. Każdorazowo też gmina nadzorująca dane wydarzenie ma możliwość wprowadzenia podczas niego całkowitego zakazu sprzedaży oraz spożywania alkoholu.

Podobnie do Polski i innych krajów europejskich na Słowacji obowiązuje całkowity zakaz wstępu na imprezę pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych. Z uwagi na niedoprecyzowanie przepisów w niniejszym zakresie kwestię oceny pozostawiania pod wpływem powyższych substancji, tak jak w Polsce, pozostawia się podmiotom zabezpieczającym imprezę masową, co w wielu przypadkach rodzi wiele komplikacji⁵⁷.

Podsumowanie

Jak zostało dowiedzione w niniejszym artykule, w zakresie organizacji i zapewnienia bezpieczeństwa podczas imprez masowych poszczególne kraje dostosowują wprowadzane rozwiązania prawne w głównej mierze do specyfiki pojawiających się w nich zagrożeń. Ponadto w zależności od obowiązującego w danym kraju systemu prawnego można dostrzec pewne różnice w podejmowanych środkach, co niejednokrotnie przekłada się na tempo wprowadzania zmian przynoszących oczekiwany rezultat. Bez wątpienia jednak działania podejmowane przez państwa wspólnoty europejskiej koncentrują się na stworzeniu regulacji prawnych, które wymuszają na organizatorach imprez masowych przedsięwzię-

⁵⁶ A. Cieślakiewicz, *Tragedia na stadionie Hillsborough a ewolucja europejskich i polskich przepisów dotyczących organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych*, „Securo” 2017, nr 4: *Tragedia na stadionie Hillsborough 15 kwietnia 1989 r. a obecne standardy organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych*, s. 52.

⁵⁷ Z. Małodobry, *Zadania Policji w zabezpieczaniu imprez masowych*, Katowice 2010, s. 16–17. A. Gumieniak, L. Owczarek, *Zadania i uprawnienia służby porządkowej i służby informacyjnej w zabezpieczaniu imprez masowych*, „Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. Sectio A, Nauki Humanistyczne, Społeczne i Techniczne” 2014, nr 4 (2), s. 70–71.

cie środków bezpieczeństwa, gwarantujących uczestnikom bezpieczny udział w imprezie⁵⁸. Należy podkreślić, iż – niewątpliwie – ujednoczenie norm prawnych dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych w ramach wspólnoty europejskiej jest niezwykle trudne. Problem zapewnienia bezpieczeństwa jest delikatnej natury, ponieważ wszystkie formy rygorystycznych ograniczeń i kontroli obywateli Unii Europejskiej dotyczą niezmiernie wrażliwego obszaru wolności i swobód obywateli, a więc fundamentów integracji europejskiej⁵⁹.

Wspomniane różnice zachodzące w obowiązujących w poszczególnych krajach wspólnoty modelach administracji publicznej powodują również, iż trudno wskazać jeden uniwersalny schemat postępowania w zakresie organizacji imprezy masowej. Jak wskazano w tejże pracy, w procedurze związanej chociażby z uzyskaniem zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej w Niemczech, a po części również na Słowacji, obowiązują oprócz przepisów ogólnokrajowych także przepisy lokalne, co w pewien sposób utrudnia jej porównanie z polskimi przepisami obowiązującymi w niniejszym zakresie. Sytuacja ta nie wyklucza natomiast wskazania stosowanych w poszczególnych państwach skutecznych rozwiązań, które z powodzeniem mogą być inkorporowane w innych krajach. Jednym z takich rozwiązań stosowanym w niemieckim porządku prawnym wydaje się być oddelegowanie przez władze właściwej jednostki terytorialnej osoby wyspecjalizowanej w dziedzinie imprez masowych, która współpracuje z organizatorem wydarzenia. W praktyce można bowiem zaobserwować, że pełnienie funkcji kontrolnych przez niewyspecjalizowanego przedstawiciela gminy, tak jak ma to miejsce w Polsce, niesie wysokie ryzyko popełnienia dotkliwego w skutkach błędu przy wydaniu decyzji. To samo dotyczy się organizatorów, którzy niejednokrotnie nie posiadają żadnego doświadczenia w organizacji imprez masowych. Godnym naśladowania rozwiązaniem stosowanym na Słowacji w tym przypadku jest konieczność odbycia specjalistycznego kursu na organizatora imprezy masowej, co niewątpliwie pomaga w zdobyciu odpowiednich kwalifikacji dających w założeniu rękojmię bezpiecznej organizacji wydarzenia. Połączenie powyższych rozwiązań niewątpliwie podniosłoby standardy w zakresie bezpieczeństwa i organizacji imprez, a ponadto umożliwiłoby zastąpienie długotrwałej procedury wnioskowej stosowaną w Niemczech rejestracją imprezy.

Niemniej jednak należy mieć świadomość, iż model niemiecki czy też słowacki nie jest pozbawiony pewnych mankamentów, które mogą utrudniać stosowanie przepisów odnoszących się do organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych. Sytuacja, w której w niemieckim porządku prawnym oprócz przepisów federalnych i aktów wykonawczych w zakresie imprez masowych zastosowanie znajdują także przepisy obowiązujące w poszczególnych krajach związkowych,

⁵⁸ J. Kiśnierz-Chmiel, *Wybrane zagadnienia związane z bezpieczeństwem imprez masowych na przykładzie Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] E. Ura, S. Pieprzny (red.), *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 97.

⁵⁹ T. Biernat, op. cit., s. 13.

może prowadzić w wielu przypadkach do problemów z ich prawidłową wykładnią, a w dalszej perspektywie powodować niebezpieczeństwo dla uczestników. Można się zatem zastanawiać, czy wprowadzenie ujednoczonych przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa imprez masowych we wszystkich niemieckich landach nie byłoby korzystne dla uczestników tego typu wydarzeń tym bardziej, że tragiczne w skutkach zdarzenia były już załączkiem dyskusji na szczeblu krajowym.

Z kolei w przypadku Słowacji, w której obowiązuje odmienna niż w Polsce procedura zgłoszenia imprezy masowej, można się zastanawiać, czy zwolnienie z konieczności uzyskania zgody na organizację niektórych wydarzeń, pozostawiając w tych przypadkach decyzję władzom samorządu terytorialnego, nie rodzi ryzyka pewnych nadużyć. Zwolnienie organizatora z formalności związanych z uzyskaniem stosownych zezwoleń odnoszących się do kwestii bezpieczeństwa, przy jednoczesnym pozostawieniu szerokiej uznaniowości samorządowym organom decyzyjnym, nie wydaje się korzystne zarówno dla organizatorów imprez, jak i samych uczestników.

Niewątpliwie można odnieść wrażenie, że dopracowania wymaga jeszcze instytucja europejskiego zakazu stadionowego. Dotychczas nie stworzono jednolitego europejskiego zakazu stadionowego, który obowiązywałby w każdym z państw członkowskich. Bez wątpienia jednak, jak można to zaobserwować na przykładzie Polski i Niemiec, jest to kwestia wymagająca ścisłej współpracy krajów, które stosują niniejszy środek zapobiegawczy, natomiast samo zagadnienie jest skomplikowane ze względu na różnice zachodzące w systemach prawnych poszczególnych państw.

Niemniej należy zważyć, że to nie zawsze przepisy są źródłem patologicznych sytuacji, ale brak konsekwencji w ich wdrażaniu i egzekwowaniu⁶⁰. Żadne regulacje zawarte w przepisach prawa powszechnie obowiązującego lub wewnętrznego nie zagwarantują organizacji wydarzenia w sposób właściwy i odpowiedzialny. Największą rolę odgrywają bowiem zawsze ludzie, którzy swoimi decyzjami i działaniami przesądzają często o przebiegu wydarzenia i zdrowiu wielotysięcznej publiczności⁶¹.

Bibliografia

Literatura

Biernat T., *Prawo Unii Europejskiej a kwestie bezpieczeństwa piłkarskich imprez masowych o charakterze międzynarodowym. Rola soft law na przykładzie Rezolucji Rady z dnia 3 czerwca 2010 roku*, „Bezpieczeństwo. Teoria i praktyka” 2011, nr 3.

⁶⁰ B. Kurzępa, *Przestępstwa i wykroczenia z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 10, s. 6.

⁶¹ S. Parszowski, A. Kruczyński, op. cit., s. 24.

- Chaba D., *Reglamentacja jako funkcja Państwa*, Kraków 2018.
- Cieślakiewicz A., *Tragedia na stadionie Hillsborough a ewolucja europejskich i polskich przepisów dotyczących organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych*, „Securo” 2017, nr 4: *Tragedia na stadionie Hillsborough 15 kwietnia 1989 r. a obecne standardy organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych*.
- Drózd M., *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Legalis/el. 2020.
- Gumieniak A., Owczarek L., *Zadania i uprawnienia służby porządkowej i służby informacyjnej w zabezpieczeniu imprez masowych*, „Acta Scientifica Academiae Ostroviensis. Sectio A, Nauki Humanistyczne, Społeczne i Techniczne” 2014, nr 4 (2).
- Jurczak J., Mikołajczyk Z., Struniawski J., *Bezpieczeństwo imprez masowych na przykładzie wybranych państw europejskich*, Szczytno 2018.
- Jurgilewicz M., *Bezpieczeństwo zgromadzeń i imprez masowych w Polsce. Teoria i praktyka*, Warszawa 2021.
- Kąkol C., *Bezpieczeństwo imprez masowych. Komentarz*, Warszawa 2012.
- Kąkol C., *Prawnokarne aspekty bezpieczeństwa imprez masowych*, Warszawa 2019.
- Kąkol C., *Przestępstwa z nowej ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 3.
- Klein C.M., *Sicherheit durch Stadionervote? Ein empirische Studie zu den Auswirkungen auf Fußballstadien Und ihr Umfeld*, Opladen – Berlin – Toronto 2019.
- Kopczyk R., *Bezpieczeństwo imprez masowych w świetle przepisów unijnych*, http://robertgrzeszczak.bio.wpia.uw.edu.pl/files/2015/03/BEZPIECZE%25C5%2583STWO-IMPRESZ-MASOWYCH-W-%25C5%259AWIETLE-PRZE-PIS%25C3%2593W_R.-Kopczyk.pdf, [dostęp: 18.05.2022].
- Krawiec G., Tkacz S., Wentkowska A., *Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych. Wykładnia przepisów nowelizujących w świetle regulacji europejskich*, Warszawa 2012.
- Kurzępa B., *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2020 r., sygn. V KK 433/19*, „Prokuratura i Prawo” 2021, nr 3.
- Kurzępa B., *Kontrola bezpieczeństwa imprezy masowej*, „Prokuratura i Prawo” 2010, nr 4.
- Kurzępa B., *Przestępstwa i wykroczenia z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych*, „Prokuratura i Prawo” 2009, nr 10.
- Kuśnierz-Chmiel J., *Wybrane zagadnienia związane z bezpieczeństwem imprez masowych na przykładzie Republiki Słowackiej i Rzeczypospolitej Polskiej*, [w:] E. Ura, S. Pieprzny (red.), *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Majewski J., *Administracyjnoprawne środki zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych na przykładzie meczów piłki nożnej*, Warszawa 2020.
- Małodobry Z., *Zadania Policji w zabezpieczeniu imprez masowych*, Katowice 2010.

- Milkowski K., *Zakaz klubowy w świetle obowiązujących regulacji prawnych*, „Rynek – Społeczeństwo – Kultura” 2018, nr 3 (29).
- Moll T., *Model organu wykonawczego powiatu na tle porównawczym*, Warszawa 2017.
- Nepelski M., Struniawski J., *Zarządzanie bezpieczeństwem imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Wymiar administracyjno-prawny*, Szczytno 2015.
- Parszowski S., Kruczyński A., *Imprezy masowe. Organizacja, bezpieczeństwo, dobre praktyki*, Warszawa 2015.
- Peltzer J., *Neue Formen der sozialen Kontrolle bei Fußballfans*, Bremen 2004.
- Pęsko A., *Regulacje prawne na tle innych krajów europejskich – zestawienie*, „Kwartalnik Prawno-Kryminalistyczny Szkoły Policji w Pile” 2015, nr 2 (23).
- Soroka P., „Zakaz stadionowy” w prawie polskim, [w:] M. Sadowski (red.), *Z badań nad prawem i administracją*, Wrocław 2014.
- Suski P., *Zgromadzenia i imprezy masowe*, Warszawa 2014.
- Szeleszczuk D., [w:] Grześkowiak A., Wiak K. (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Legalis/el. 2021.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 450 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2008 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2171).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 457 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2345).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 534 z późn. zm.).

Akty prawne zagraniczne

- Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) z dnia 18 sierpnia 1896 r. w wersji z 2 stycznia 2002 BGBl. I S. 42 z późn. zm., <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/>, [dostęp: 18.05.2022].
- Decyzja Rady 2007/412/WSiSW z dnia 12 czerwca 2007 r. zmieniająca decyzję 2002/348/WSiSW dotyczącą bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym, (Dz. U. z 2007 r., L 155, EUR-Lex).

Decyzja Rady z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotycząca bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. U. z 2002 r. poz. 348, WSiSW, EUR-Lex).

Europejska konwencja w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, sporządzona w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r. (Dz.U. z 1995 r. Nr 129, poz. 625).

Richtlinien zur einheitlichen Behandlung von Stadionverboten.

Richtlinien zur Verbesserung der Sicherheit bei Bundesspielen.

Zákon z 5. novembra 2008 o organizovaní verejných telovýchovných podujatí, športových podujatí a turistických podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (Dz. U. z 2008 r. poz. 479).

Zákon zo 4. decembra 2013 r. o organizovaní verejných športových podujatí a o zmene a doplnení niektorých zákonov, (Dz. U. z 2014 r. poz. 1).

Orzecznictwo

Wyrok WSA w Warszawie z dnia 16 lutego 2012 r., VII SA/Wa 1753/11, LEX, nr 1275738

Źródła internetowe

<https://domov.sme.sk/c/4069865/novy-zakon-ma-zvysit-bezpecnost-divakov-na-stadionoch.html>, [dostęp: 18.05.2022].

<https://edition.cnn.com/2022/01/05/tennis/novak-djokovic-australia-open-visa-spt-intl/index.html>, [dostęp: 18.05.2022].

<https://www.dw.com/pl/imprezy-masowe-b%C4%99d%C4%85-bezpieczniej-sze/a-17438889>, [dostęp: 18.05.2022].

<https://www.polskieradio24.pl/5/3/Artykul/646973,Dziesiec-lat-zakazu-stadionowego-Tak-w-Niemczech>, [dostęp: 18.05.2022].

<https://www.sksthe.sk/aj-organizovanie-sportovych-podujati-podlieha-presnym-pravidlam/>, [dostęp: 18.05.2022].

Selected aspects of organizing mass events in Germany and Slovakia against the background of Polish regulations

Abstract

In this article, the author performs a comparative legal analysis of selected aspects of the organization of mass events in Germany and Slovakia with the Polish regulations contained in the Act on the Safety of Mass Events of March 20, 2009. The legal acts in force in this matter were analyzed, and the discussed issues were compared with the views expressed by legal commentators and representatives of the literature on the subject. The author presents the advantages and disadvantages of legal solutions used in individual countries and strives to establish role models.

Keywords: mass event, organizer of a mass event, permission to hold a mass event, control of a mass event, stadium ban.